

ΣτΕ 1865/ 2002

ΤΜΗΜΑ Γ΄

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 14 Φεβρουαρίου 2002, με την εξής σύνθεση : Γ. Σταυρόπουλος, Αντιπρόεδρος, Πρόεδρος του Γ΄ Τμήματος, Π.Ν. Φλώρος, Γ. Παπαμεντζελόπουλος, Σύμβουλοι, Μ. Γκορτζολίδου, Π. Τσούκας, Πάρεδροι. Γραμματέας η Δ. Μουζάκη, Γραμματέας του Γ΄ Τμήματος.

Για να δικάσει την από 19 Ιανουαρίου 2001 προσφυγή :

του ο οποίος παρέστη με τον δικηγόρο Κ. Μπουρνόζο (Α.Μ. 151), που τον διόρισε στο ακροατήριο,

κατά τουο οποίος δεν παρέστη,

και κατά της υπ΄ αριθμ. 39611/20.12.2000 αποφάσεως του Υφυπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της εκθέσεως της Εισηγήτριας, Παρέδρου Μ. Γκορτζολίδου.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε τον πληρεξούσιο του προσφεύγοντος, ο οποίος ανέπτυξε και προφορικά τους προβαλλόμενους λόγους προσφυγής και ζήτησε να γίνει δεκτή η προσφυγή.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου, και

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά τον Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση του υπό κρίση ενδίκου μέσου έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο [αριθμ. γραμματίου παραβόλου 2108487/2001].

2. Επειδή, με την κρινόμενη προσφυγή ζητείται η εξαφάνιση της υπ` αριθ. 39611/12.12.2000 αποφάσεως του Υφυπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, με την οποία απορρίφθηκε η κατά το άρθρο 181 παρ.1 του π.δ. 410/1995 ασκηθείσα προσφυγή του ήδη προσφεύγοντος, τέως Αντιδημάρχου του Δήμου Αροανίας Ν. Αχαΐας κατά της υπ` αριθ.16487/2000 απόφασης του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας. Με την

τελευταία αυτή απόφαση ο προσφεύγων κηρύχθηκε έκπτωτος από το αξίωμα του Αντιδημάρχου Αροανίας, μετά την από 22.9.1999 σύμφωνη γνώμη του κατά τη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 185 του π.δ. 410/1995 συμβουλίου.

3. Επειδή, στο άρθρο 104 του ισχύοντος Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα [π.δ. 410/1995, φ.231 Α`], ορίζεται ότι : " 1. Ο πρόεδρος της κοινότητας είναι υποχρεωμένος να κατοικεί και να διαμένει στην κοινότητα. Κατ` εξαίρεση, επιτρέπεται να διαμένει έξω από την κοινότητα και σε απόσταση έως εκατό χιλιόμετρα3. Η παράβαση των διατάξεων αυτού του άρθρου συνεπάγεται αργία ή έκπτωση από το αξίωμα που την απαγγέλλει ο Περιφερειακός Διευθυντής. Εξάλλου, στη διάταξη του άρθρου 115 παρ. 4 του ίδιου π.δ/τος ορίζεται ότι «Οι διατάξεις του άρθρου 104 εφαρμόζονται και στους αντιδημάρχους». Στη δε διάταξη του άρθρου 14 του ν. 2399/1996 (Α' 90) ορίζεται ότι «1. Από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου καταργούνται οι θέσεις των περιφερειακών διευθυντών της παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 2240/1994 (ΦΕΚ 153 Α`/16.9.1994), όπως αντικαταστάθηκε από την παρ. 2 του άρθρου 13 του ν. 2307/1995 (ΦΕΚ 113 Α`)... 2. Η αρμοδιότητες του περιφερειακού διευθυντή περιέχονται στο Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας." Περαιτέρω, κατά το άρθρο 184 του π.δ/τος 410/1995 : "1.Στους δημάρχους, αντιδημάρχους, προέδρους κοινοτήτων και στα μέλη των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων επιβάλλονται οι πειθαρχικές ποινές της αργίας και της εκπτώσεως, σύμφωνα με τις ειδικές διατάξεις του παρόντος. 2..3. Οι πειθαρχικές ποινές της αργίας και της έκπτωσης επιβάλλονται με την τήρηση των εγγυήσεων και των διαδικασιών που καθορίζονται στα επόμενα άρθρα 185 και 186." Εξ άλλου, στο άρθρο 185 ορίζεται ότι όλες οι πειθαρχικές ποινές επιβάλλονται με αιτιολογημένη απόφαση, αφού προηγηθεί απολογία του εγκαλουμένου 2. Ειδικότερα, για την επιβολή των ποινών της αργίας και της έκπτωσης (εκτός από την έκπτωση που επέρχεται αυτοδικαίως), απαιτείται σύμφωνη γνώμη συμβουλίου, που αποτελείται από τον πρόεδρο του Πρωτοδικείου ή το νόμιμο αναπληρωτή του, ως πρόεδρο, δύο πρωτοδίκες, έναν υπάλληλο αρμοδιότητας του υπουργείου Εσωτερικών του κλάδου ΠΕ Διοικητικού ή το νόμιμο αναπληρωτή του και έναν αιρετό εκπρόσωπο της τοπικής ένωσης δήμων και κοινοτήτων, που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του από την διοικούσα επιτροπή της. Εκείνος που τιμωρείται έχει δικαίωμα να ασκήσει προσφυγή στον Υπουργό Εσωτερικών κατά της αποφάσεως που επιβάλλει οποιαδήποτε πειθαρχική ποινή μέσα σε προθεσμία δέκα ημερών αφότου κοινοποιήθηκε σ` αυτόν η απόφαση, ότι ο Υπουργός μπορεί, είτε να απορρίψει την προσφυγή είτε να τη δεχθεί και να εξαφανίσει ή να μειώσει την ποινή ή να μεταβάλλει επί το επιεικέστερο την ποινή που έχει επιβληθεί [παρ. 4], καθώς και ότι ο ενδιαφερόμενος μπορεί μέσα σε είκοσι μέρες αφότου κοινοποιήθηκε σ` αυτόν η απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών να προσφύγει κατά της αποφάσεως αυτής στο Συμβούλιο της Επικρατείας, το οποίο κρίνει την υπόθεση και κατά την ουσία [παρ. 8]. Από τις ανωτέρω διατάξεις προκύπτει αφενός μεν ότι η απόφαση του περιφερειακού διευθυντή (ήδη, κατ` αρθρ. 14 παρ.2 ν. 2240/1994, του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας), μετά την έκδοση της αποφάσεως του Υπουργού, χάνει την αυτοτέλειά της και

ενσωματώνεται στην τελευταία αυτή απόφαση, η οποία και αποτελεί την μόνη εκτελεστή πράξη, αφετέρου δε ότι το κρινόμενο ένδικο μέσο αποτελεί προσφυγή ουσίας. Συνεπώς, μόνη εκτελεστή και παραδεκτώως προσβαλλομένη πράξη, με την προσφυγή ουσίας, για την εκδίκαση της οποίας είναι αρμόδιο σε πρώτο και τελευταίο βαθμό το Συμβούλιο της Επικρατείας [πρβλ. ΣτΕ 2362/92, 904/87, 2830/86 κ.α.], είναι εν προκειμένω, η 30035/1-6-1990 απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών.

4. Επειδή, στο άρθρο 51 του Αστικού Κώδικα [π.δ.456/1984 Α` 164] ορίζεται ότι : "Κατοικία. Το πρόσωπο έχει κατοικία τον τόπο της κυρίας και μόνιμης εγκατάστασής του. Κανένας δεν μπορεί να έχει συγχρόνως περισσότερες από μια κατοικίες. Για τις υποθέσεις που αναφέρονται στην άσκηση του επαγγέλματος λογίζεται ως ειδική κατοικία του προσώπου ο τόπος όπου ασκεί το επάγγελμά του". Κατά την έννοια των παραπάνω διατάξεων, κατοικία είναι ο τόπος όπου το πρόσωπο έχει την κύρια και μόνιμη εγκατάστασή του, ο τόπος δηλαδή που έχει καταστεί, σύμφωνα με τη βούλησή του, το σταθερό κέντρο των βιοτικών του εν γένει σχέσεων. Ειδικότερα, ως κύρια εγκατάσταση θεωρείται ο τόπος της οικογενειακής εγκατάστασης (εστίας), ο οποίος έχει το στοιχείο της σταθερότητας (Σ.Ε. 2938/1985). Εξάλλου, κατά το άρθρο 4 παρ. 5 ν. 2647/1998 "Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων σε Περιφέρειες - Αυτοδιοίκηση" (Α` 237) "Η βεβαίωση μόνιμης κατοικίας, όπου απαιτείται, χορηγείται από το δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας. Η βεβαίωση αυτή χορηγείται εφόσον προκύπτει πραγματική εγκατάσταση στο δήμο ή την κοινότητα, η οποία αποδεικνύεται με την υποβολή από τον ενδιαφερόμενο κάθε πρόσφορου αποδεικτικού μέσου από το οποίο προκύπτει ότι έχει εγκατασταθεί μόνιμα στον οικείο Ο.Τ.Α."

6. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου της υποθέσεως, μετά την υποβολή της από 14.6.1999 καταγγελίας εκ μέρους του δημοτικού συμβούλου του Δήμου Αροανίας Ι. Φιλιππόπουλου στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος, στην οποία ανέφερε ότι ο ήδη προσφεύγων, Αντιδήμαρχος του ως άνω Δήμου, δεν διαμένει μόνιμα στο Δήμο Αροανίας, ούτε η κατοικία του απέχει σε απόσταση το πολύ εκατό χιλιόμετρα από το Δήμο αυτό, η τελευταία με το υπ` αριθ. 16695/21.10.1999 έγγραφό της, ζήτησε από τον Δήμαρχο Αροανίας βεβαίωση περί της μόνιμης κατοικίας του Αντιδημάρχου. Ο δήμαρχος Αροανίας με το υπ` αριθ. 3482/1.12.1999 έγγραφό του αναφέρει, μεταξύ άλλων, ότι «η σημερινή μόνιμη κατοικία του Αντιδημάρχου δεν προκύπτει από συνεχή κατοικία στο Δήμο, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα από το νόμο, αλλά απορρέει από το αξίωμά του και απαιτείται για την άσκηση των καθηκόντων του και ότι σύμφωνα με την από 30.11.1999 βεβαίωση του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών βεβαιώνει ότι ο Αντιδήμαρχος έχει ως μόνιμη κατοικία τον Δήμο Αροανίας και ειδική κατοικία για την άσκηση των επαγγελματικών του δραστηριοτήτων την Αθήνα." Στην από 30.11.1999 βεβαίωση του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών αναφέρεται ότι ο Χ. Αγγούρης, μέλος του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών με την από 2.9.1999 δήλωσή του, αναφέρει ως διεύθυνση κατοικίας την οδό Ίριδος 49 - Γλυφάδα και την Αροανία Αχαΐας, ενώ, σύμφωνα με την υπ` αριθ.3500/6.4.1999 βεβαίωση του ίδιου Δικηγορικού Συλλόγου, ο

προσφεύγων δηλώνει ως διεύθυνση γραφείου την οδό Χαλκοκονδύλη 24-26, Αθήνα και διεύθυνση οικίας την οδό Ίριδος 49, Άνω Γλυφάδα. Εξάλλου στην Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδος υπεβλήθη το υπ` αριθ. 23980/4.8.1999 έγγραφο του Αντιδημάρχου Γλυφάδας, όπου βεβαιώνεται ότι ο προσφεύγων είναι μόνιμος κάτοικος Γλυφάδας, στην οδό Ίριδος 49. Εν όψει των ανωτέρω, ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας με το υπ` αριθ. 3567/17.3.2000 έγγραφό του εκάλεσε σε απολογία τον προσφεύγοντα Αντιδήμαρχο Αροανίας για παράβαση της υποχρέωσής του περί μόνιμης κατοικίας και διαμονής στον Δήμο ή σε απόσταση έως 100 χιλιόμετρα από αυτόν. Ο προσφεύγων υπέβαλε την απολογία του στις 13.4.2000 και στη συνέχεια το Συμβούλιο του άρθρου 185 του π.δ/τος 410/1995, αφού έλαβε υπόψη του τα προαναφερθέντα στοιχεία, καθώς και το υπ` αριθ. 958/16.2.2000 έγγραφο του Δικαστικού Γραφείου Πατρών, στο οποίο μεταξύ άλλων, αναφέρεται ότι η υπ` αριθ. 3482/1.12.1999 βεβαίωση του Δημάρχου Αροανίας, περί μόνιμης κατοικίας του προσφεύγοντος στο Δήμο Αροανίας, δεν είναι νόμιμη, διότι η μόνιμη κατοικία στο δήμο, που αποτελεί, κατά νόμο προϋπόθεση για την άσκηση των καθηκόντων του αντιδημάρχου, ως πραγματικό γεγονός, που διαπιστώνεται και αποδεικνύεται με τα κατάλληλα αποδεικτικά μέσα, σε καμιά περίπτωση δεν αποτελεί συνέπεια του αξιώματος του Δημάρχου ή του Αντιδημάρχου, όπως εσφαλμένα διαλαμβάνεται στο ανωτέρω έγγραφο και ότι ο Αντιδήμαρχος, μετά την καταγγελία του δημοτικού συμβούλου Ι. Φιλιππόπουλου, κατά παράβαση της διάταξης του άρθρου 51 του Α.Κ., δήλωσε στον Δ.Σ.Α. ότι, εκτός της ειδικής (επαγγελματικής) κατοικίας, διαθέτει διπλή κατοικία τόσο στο Δήμο Αροανίας, όσο και στο Δήμο Γλυφάδας, με το από 22.9.2000 πρακτικό του πρότεινε την έκπτωση του προσφεύγοντος από το αξίωμα του αντιδημάρχου. Στη συνέχεια, με την υπ` αριθ. 16487/19.10.2000 απόφαση του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος, η οποία εκδόθηκε αφού ελήφθησαν υπόψη η από 13.4.2000 έγγραφη απολογία του προσφεύγοντος, με την οποία ο τελευταίος "δεν μπόρεσε να ανατρέψει τις εις βάρος του κατηγορίες περί μη μόνιμης διαμονής και κατοικίας στο Δήμο Αροανίας και σε απόσταση έως 100 χιλιομέτρων από το δήμο αυτό, δεδομένου ότι σύμφωνα με τα υπάρχοντα στοιχεία ο ανωτέρω κατοικεί και διαμένει μόνιμα στην Αθήνα, η οποία απέχει από το Δήμο Αροανίας, πάνω από εκατό χιλιόμετρα", και το από 22.9.1999 πρακτικό του Συμβουλίου του άρθρου 185 του π.δ/τος 410/1995, ο προσφεύγων κηρύχθηκε έκπτωτος από το αξίωμα του Αντιδημάρχου του Δήμου Αροανίας. Κατά της αποφάσεως αυτής ο προσφεύγων άσκησε την κατά τα άρθρα 181 του π.δ/τος 410/1995 και 8 του ν.3200/1955 προσφυγή, ενώπιον του Υπουργού Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ο οποίος με την προσβαλλόμενη υπ` αριθ. 39611/12.12.2000 απέρριψε την προσφυγή "επειδή από όλα τα στοιχεία του φακέλου δεν αποδεικνύεται μόνιμη κατοικία του Αντιδημάρχου Αροανίας στο Δήμο, ή σε απόσταση έως 100 χιλιόμετρα, τηρήθηκε δε όλη η νόμιμη διαδικασία για την επιβολή της ποινής της εκπτώσεως από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, και συνεπώς η υπ` αριθ. 16487/2000 απόφαση του ως άνω Γενικού Γραμματέα είναι καθ` όλα νόμιμη".

7. Επειδή, εν όψει των προεκτεθέντων και ειδικότερα από την άσκηση του δικηγορικού επαγγέλματος στην Αθήνα, από τις ως άνω βεβαιώσεις του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών και από την σχετική βεβαίωση του Δήμου Γλυφάδας, προκύπτει σαφώς ότι ο προσφεύγων δεν κατοικεί μονίμως στο Δήμο Αροανίας ή σε απόσταση έως εκατό χιλιόμετρα από αυτόν, ενώ, εξάλλου ο προσφεύγων δεν ισχυρίσθηκε, ούτε προσεκόμισε στοιχεία αποδεικνύοντα την βούλησή του να καταστήσει τον Δήμο Αροανίας το σταθερό κέντρο των βιοτικών του εν γένει σχέσεων και ειδικότερα τον τόπο της οικογενειακής του εγκατάστασης. Κατά συνέπεια το Δικαστήριο κρίνει ότι υπάρχει, εν προκειμένω, παράβαση εκ μέρους του προσφεύγοντος, των προαναφερθεισών διατάξεων των άρθρων 104 και 115 παρ. 4 του π.δ/τος 410/1995, για την οποία είναι προσήκουσα η επιβληθείσα ποινή της έκπτωσης από το αξίωμα του Αντιδημάρχου, όλα δε τα περί του αντιθέτου προβαλλόμενα είναι απορριπτέα ως αβάσιμα.

8. Επειδή, μετά ταύτα, η κρινομένη προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Απορρίπτει την υπό κρίση προσφυγή και

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 21 Φεβρουαρίου 2002

Ο Πρόεδρος του Γ' Τμήματος

Η Γραμματέας του Γ' Τμήματος

Γ. Σταυρόπουλος

Δ. Μουζάκη

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 25ης Ιουνίου 2002.

Ο Πρόεδρος του Γ' Τμήματος

Η Γραμματέας

Γ. Σταυρόπουλος

Ουρ. Κουτεντάκη